

ภาษาที่ใช้ในการตั้งชื่อเรื่องงานเขียนสารคดีของนิสิตวิชาภาษาไทย ชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยทักษิณ

สมิทธิ์ชาติ พุมมา

สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 90000

p_samiththicha@yahoo.com

บทคัดย่อ

บทความเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาโครงสร้างของชื่อเรื่องและกลวิธีการใช้ภาษาในการตั้งชื่อเรื่องงานเขียนสารคดี ของนิสิตวิชาภาษาไทย ชั้นปีที่ 3 ของมหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา ซึ่งลงทะเบียนเรียนรายวิชา 0111315 การอ่านและการเขียนสารคดี ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวนทั้งสิ้น 23 คน โดยแต่ละคนจะต้องเขียนสารคดีสามเรื่อง ดังนั้นข้อมูลเกี่ยวกับชื่อเรื่องสารคดีที่นำมาวิเคราะห์ครั้งนี้รวมทั้งสิ้น 69 เรื่อง ในการวิเคราะห์ข้อมูลจะใช้ทฤษฎีเกี่ยวกับโครงสร้างของภาษาและกลวิธีการตั้งชื่อเรื่องสารคดี

ผลการศึกษาพบว่า โครงสร้างของภาษาในการตั้งชื่อเรื่องสารคดีมี 3 ชนิด ได้แก่ การตั้งชื่อโดยใช้คำ พบทั้งสิ้น 2 ชื่อ การตั้งชื่อโดยใช้กลุ่มคำหรือวลี พบทั้งสิ้น 40 ชื่อ และการตั้งชื่อโดยใช้ประโยค พบทั้งสิ้น 27 ชื่อ ส่วนกลวิธีการตั้งชื่อเรื่องสารคดี มีทั้งสิ้น 3 ชนิด ได้แก่ กลวิธีการตั้งชื่อเรื่องแบบชี้แนะเนื้อหา พบจำนวน 51 ชื่อ กลวิธีการตั้งชื่อสารคดีแบบชวนฉันทะและกลวิธีการตั้งชื่อสารคดีแบบภาพพจน์ พบอย่างละ 9 ชื่อ ซึ่งกลวิธีการตั้งชื่อสารคดีเหล่านี้มีความสำคัญต่องานเขียนสารคดีแต่ละประเภทเป็นอย่างยิ่ง

คำสำคัญ: งานเขียนสารคดี, โครงสร้างของชื่อเรื่อง, กลวิธีในการตั้งชื่อเรื่อง

บทนำ

“สารคดี” เป็นงานเขียนประเภทร้อยแก้วที่มีจุดมุ่งหมายในการให้ความรู้ ความคิด และความเพลิดเพลินแก่ผู้อ่าน ซึ่งภาษาที่ใช้ในการเขียนมักเป็นภาษากึ่งทางการจึงทำให้ผู้อ่านรู้สึกสนุกสนาน อ่านแล้วเกิดความผ่อนคลาย ไม่เคร่งเครียดเหมือนกับการอ่านตำราวิชาการ นอกจากนี้แล้ว ปัจจุบันงานเขียนประเภทสารคดียังเป็นที่นิยมอ่านสำหรับคนทุกเพศทุกวัยเนื่องจากสารคดีสามารถตอบสนองความต้องการอยากรู้อยากเห็นของผู้อ่านในเรื่องต่างๆ ได้เป็นอย่างดี เช่น ประวัติศาสตร์ ชีวิตของบุคคล การท่องเที่ยว อาหารการกิน การดูแลสุขภาพ ศิลปวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม เป็นต้น แม้ว่าปัจจุบันวิถีของสื่อจะเปลี่ยนแปลงไป จากสื่อสิ่งพิมพ์กลายเป็นสื่อทางอินเทอร์เน็ตมากขึ้น แต่กระแสความนิยมอ่านสารคดีของผู้อ่านก็ยังไม่ล้าสมัยเนื่องจากงานเขียนประเภทสารคดีสามารถตอบสนองความรู้ ความคิด และสร้างสรรค์ของคนเราได้เป็นอย่างดี

คำว่า “สารคดี” มาจากคำสองคำคือ “สาระ” และ “คดี” ซึ่งมีความหมายโดยรูปศัพท์ว่า เรื่องราวที่เป็นสาระหรือมีความสำคัญและตรงกับภาษาอังกฤษว่า Non-Fiction หรือ Feature ซึ่งนักวรรณกรรมจะนิยมใช้คำว่า Non-Fiction หมายถึงอะไรก็ตามที่ถือเป็นเรื่องจริงก็จัดเป็นงานเขียนสารคดี จะมีความหมายกว้าง แต่นักสื่อสารมวลชนจะใช้คำว่า Feature เพราะเป็นคำที่สื่อความได้เจาะจงกว่า ซึ่งหมายถึงข้อเขียนที่เป็นเรื่องจริงมาจากเหตุการณ์ที่กระทบมาเป็นข่าว [1]

วนิดา บำรุงไทย [2] กล่าวถึงความสำคัญของสารคดีไว้ว่า วรรณกรรมประเภทสารคดีเป็นงานเขียนที่ได้รับความนิยมมาแต่โบราณกาลโดยเฉพาะในประเทศที่การอ่านพัฒนาฝั่งรากลึกมานาน เนื่องจากงานเขียนสารคดีเป็นการนำเสนอข้อมูลความรู้ ข้อเท็จจริง อันตอบสนองธรรมชาติของมนุษย์ ซึ่งประกอบด้วยความต้องการรู้ อยากเห็น อยากมีส่วนร่วมทั้งความปรารถนาที่จะเข้าใจในสิ่งแวดล้อม สภาวะ หรือปัญหาต่างๆ ตามความจำเป็นหรือความสนใจของตน

สุทธิ ชัตติยะ [3] กล่าวถึง ประเภทของสารคดีว่าแบ่งเป็น 3 ประเภท คือ

1. การเขียนสารคดีทั่วไป เป็นการเขียนที่มุ่งให้ผู้อ่านได้รับความรู้ในเรื่องต่างๆ ที่ไม่จำเพาะเจาะจงและอาจเป็นเรื่องราวในอดีต ปัจจุบันและอนาคต หรืออาจจะเป็นเรื่องที่ได้เกิดขึ้นแล้วหรือไม่ก็ได้ เช่น สารคดีประวัติศาสตร์ สารคดีท่องเที่ยว สารคดีเกี่ยวกับสัตว์ เป็นต้น

2. การเขียนสารคดีเชิงข่าว เป็นการเขียนที่ผู้เขียนนำเสนอเหตุการณ์ สถานการณ์หรือบุคคลที่เกิดขึ้นในเวลานั้นนำเสนอในรายละเอียดของข้อมูลอย่างลึกซึ้ง เพื่อให้ผู้อ่านมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องนั้นอย่างแจ่มแจ้ง เช่น เหตุการณ์ภาวะพิบัติภัยสึนามิ สถานการณ์ชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย เป็นต้น

3. การเขียนสารคดีตามความสนใจของผู้อ่าน เป็นการเขียนที่ผู้เขียนนำเสนอประเด็นของเนื้อหาต่างๆ ที่อยู่ในความสนใจของผู้อ่านมาให้รายละเอียดเฉพาะเรื่อง ซึ่งสนองกลุ่มเป้าหมายโดยเฉพาะ ซึ่งอาจจะพิจารณาตามความนิยมของเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ เป็นต้น สารคดีประเภทนี้อาจมีพื้นฐานมาจากสารคดีประเภททั่วไปหรือสารคดีประเภทเชิงข่าวก็ได้ เช่น สารคดีเด็ก สารคดีสตรี และสารคดีบุคคล

ขั้นตอนของการเขียนสารคดี มีดังนี้คือ 1. การตั้งชื่อเรื่อง 2. การเขียนความนำและความเชื่อม 3. การเขียนเนื้อเรื่อง และ 4. การเขียนความจบ ซึ่งการตั้งชื่อเรื่องสารคดีนั้นเป็นขั้นตอนแรกและเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญที่ผู้เขียนสารคดีจะต้องพิจารณาเป็นอย่างดี เนื่องจากเป็นสิ่งที่ดึงดูดใจแก่ผู้อ่านว่าสารคดีนั้นเป็นเรื่องที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับอะไร และมีความน่าสนใจอ่านมากน้อยแค่ไหน การตั้งชื่อเรื่องที่ดีนั้นจะต้องไม่สั้นหรือยาวจนเกินไป อาจตั้งเป็นคำ วลี หรือประโยค ก็ได้ นอกจากนี้แล้วการตั้งชื่อเรื่องสารคดีนั้นจะต้องมีศิลปะ ชื่นเชิง หรือกลวิธีในการตั้งชื่อ เช่น การตั้งชื่อเรื่องโดยการตั้งคำถาม การตั้งชื่อเรื่องโดยใช้สำนวน และการตั้งชื่อเรื่องโดยชวนให้ขบคิด เป็นต้น

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานเขียนสารคดี โครงสร้างของชื่อเรื่องสารคดี และกลวิธีการตั้งชื่อเรื่อง
2. รวบรวมงานเขียนสารคดีประจำภาคเรียนที่ 1/2560 จากนิสิตวิชาโทชั้นปีที่ 3 จำนวน 23 คน ซึ่งแบ่งเป็นสารคดีประเภทต่างๆ ได้แก่ สารคดีความทรงจำ สารคดีสุขภาพ สารคดีอาหาร สารคดีท่องเที่ยว สารคดีสัตว์ สารคดีประเพณีวัฒนธรรม สารคดีเครื่องมือเครื่องใช้ และอื่นๆ รวมผลงานสารคดีจำนวนทั้งสิ้น 69 เรื่อง
3. วิเคราะห์โครงสร้างของชื่อเรื่องและกลวิธีการใช้ภาษาในการตั้งชื่อเรื่องงานเขียนสารคดีตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้แต่ต้น
4. สรุป อภิปรายผล และเสนอแนะ
5. เผยแพร่ผลการศึกษา

ทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษา

ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้ศึกษาจะใช้ทฤษฎีเกี่ยวกับการวิเคราะห์โครงสร้างของชื่อเรื่องและกลวิธีการตั้งชื่อเรื่องสารคดี ซึ่งได้รวบรวมจากตำราต่างๆ ได้แก่ ชลอ รอดลอย [4] ธีรภาพ โลหิตกุล [5] ถวัลย์ มาศจรัส [6] วณิดา บำรุงไทย [7] และธัญญา สังขพันธานนท์ [8]

ผลและอภิปรายผล

1. โครงสร้างของชื่อเรื่อง สามารถแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่
 - 1.1 การตั้งชื่อโดยใช้คำ พบทั้งสิ้น 2 ชื่อ
 - 1.2 การตั้งชื่อโดยใช้กลุ่มคำหรือวลี พบทั้งสิ้น 40 ชื่อ
 - 1.3 การตั้งชื่อโดยใช้ประโยค พบทั้งสิ้น 27 ชื่อ

ลำดับที่	คำ	วลีหรือกลุ่มคำ	ประโยค
1.	พ่อ (ไม่) เลี้ยง	ความทรงจำในวัยเด็ก	หลงกลคน (ชาย) มือสอง
2.	ทางเลือก	ความสูญเสียที่ไม่มีวันลืม	เวลา...เปลี่ยนชีวิต
3.		คนแปลงร่าง	ครั้งหนึ่งไม่ถึงตาย
4.		เรื่องเล่าจากแม่	เพื่อนกลัฯ ไม่ทิ้งกัน
5.		ชายคนจน...ใจนักสู้	พรุ่งนี้ไม่มีเธอ
6.		รอยยิ้ม ในวันที่สิ้นหวัง	นักกีฬาจำเป็น
7.		ดุริยางค์รำลึก	ชีวิตที่จนเงินตราแต่มีค่าด้วยความดี
8.		สามคลองสองเมือง	นกน้อยออกจากรัง
9.		ความทรงจำสี่เทา	ปิดเทอมที่มีคุณค่า
10.		ทางของฉัน	สาวใต้ใส่ชุดมอญ
11.		บททดสอบของชีวิต	สิชล เหมือนต้องมนต์เสน่ห์
12.		ลูกแม่เลี้ยง	เลกเมือง เดินเที่ยวป่า
13.		ไม้แปรรูป ของฝากจากสังขละบุรี	ตลาดพื้นบ้านตอง ต(ห) ลาดใต้โหนด
14.		แบ่งไม้เมืองมอญ	ขนมไทยใน ต(ห) ลาดใต้โหนด สร้างสุข
15.		มิดพรา นาบ้อ	โรตเตอร์ จิว ถึงจิวแต่อร่อย
16.		กรงนก...เสน่ห์แห่งเมืองจะนะ	ชื่ออยู่ในป่า หากินในครัว “กระต่ายขูดมะพร้าว”
17.		มหัศจรรย์เสน่ห์เมืองมัลลิกา เมืองแห่งประวัติศาสตร์และวิถีชน	สัมผัสวิถีไทย-มอญ มนต์เสน่ห์ที่น่าหลงใหล
18.		เสน่ห์มนตรา ทานาคาเมืองมอญ	ความประทับใจที่สังขละบุรี
19.		ชากระบะ ณ สมิหลา	ตะลอนเมืองเก่า Penang เยี่ยมชมเมืองหนาว
20.		สังขละบุรี เมืองสามหมอก ดินแดนสามวัฒนธรรม	ประสบการณ์อยู่รอบกาย พัฒนาตัวเรา หน้าเหมือนคน ตัวเป็นลิง อยู่ไม่นิ่ง วิ่งไปวิ่งมา
21.		วันชิงเปรต งานประเพณี วิถีของคนใต้	เดินตามรอยพ่อ...ด้วย “เศรษฐกิจพอเพียง”
22.		สัมผัสบ้านปูน	เปลือกแดงมีหนาม (เปรี้ยวหวาน)
23.		สายศรัทธา โนราโรงครู	ความสำเร็จไม่มีข้อยกเว้น ชีวิตจากปอเนาะ เลาะไปอาเชียน ของ ดร.สุรินทร์ พิศสุวรรณ
24.		กรุบานะ: การเอื้อเฟื้อแก่คนจน	มาผิลิบัน ในบ้านเพื่อน
25.		เครื่องคาวหวานแห่งดินแดนมัลลิกา	ล่องเรือพาทัวร์ทะเลบัวฟัทลุง
26.		ที่นี่ กาญจนบุรี	สืบสานวัฒนธรรม ณ วัดนารังนก
27.		น้ำพ่าน ความงามบนเทือกเขา	เมื่อเหล่าเข้าปาก
28.		กาลละแม แม่ประคอง	
29.		ตูปะชูตง อาหารหวานชายแดนใต้	
30.		โรฮิงญา กลุ่มชนไร้แผ่นดิน	
31.		“ตลาดสองเล เก้าเก๋ รีมเล ساب”	
32.		“หั่ว (ของ) นายแรง”	
33.		พงษ์โสภา ของกินวิถีคนตรัง	

ลำดับที่	คำ	วลีหรือกลุ่มคำ	ประโยค
34.		ปลายทาง...สังขละบุรี	
35.		ปากี่ ขนมหวาน ณ ปากคลอง	
36.		“เมืองเก่าภูเก็ต” เสน่ห์แห่งไข่มุกอันดามัน	
37.		กัญลือบสเตอร์น้ำจืด สัตว์น้ำมหัศจรรย์	
38.		น้ำเต้า...รายได้ในสวนยาง	
39.		ชุมชนมอญ สถาพร (แดน) ธรรมะ	
40.		เมืองสองเล สามน้ำ งามหนึ่งเดียว...ถิ่น สงขลา	

จากตารางข้างต้น จะเห็นได้ว่า นิสิตวิชาภาษาไทย ชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยทักษิณ นิยมตั้งชื่อเรื่องงานเขียนสารคดีโดยใช้วลีหรือกลุ่มคำเป็นจำนวนมากที่สุด พบจำนวน 40 ชื่อ รองลงมาคือการใช้ประโยค พบจำนวน 27 ชื่อ และการตั้งชื่อสารคดีโดยใช้คำ มีน้อยที่สุด พบจำนวน 2 ชื่อ

2. กลวิธีการตั้งชื่อเรื่องสารคดี สามารถแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

2.1 กลวิธีการตั้งชื่อเรื่องแบบชี้แนะเนื้อหา หมายถึง การตั้งชื่อแบบที่ชื่อเรื่องสามารถสื่อให้ผู้อ่านสามารถคาดเดาเนื้อหาได้ว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร เป็นสารคดีประเภทไหน เมื่ออ่านแล้วก็จะสามารถคาดเดาได้อย่างรวดเร็ว พบทั้งสิ้น 51 ชื่อ

2.2 กลวิธีการตั้งชื่อเรื่องแบบชวนฉงน หมายถึง การตั้งชื่อเรื่องแบบที่ทำให้ผู้อ่านต้องขบคิดว่าสารคดีเรื่องนั้นๆ เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร เป็นสารคดีประเภทไหนกันแน่ เมื่ออ่านแล้วจะไม่สามารถคาดเดาได้อย่างรวดเร็ว พบทั้งสิ้น 9 ชื่อ

2.3 กลวิธีการตั้งชื่อเรื่องแบบภาพพจน์ หมายถึง การตั้งชื่อแบบที่ชื่อเรื่องจะเป็นภาพพจน์ประเภทต่างๆ เช่น นาม นัย สัญลักษณ์ หรือ สัทพจน์ เป็นต้น ซึ่งลักษณะการตั้งชื่อเช่นนี้เป็นการเน้นความงดงามของภาษา ดังนั้นเมื่อผู้อ่านได้อ่านชื่อเรื่องสารคดีประเภทนี้แล้วจะต้องอ่านเนื้อเรื่องอีก จึงจะทำให้สามารถตีความชื่อเรื่องของสารคดีเรื่องนั้นๆ ได้ดียิ่งขึ้น พบทั้งสิ้น 9 ชื่อ

ลำดับที่	กลวิธีการตั้งชื่อเรื่อง แบบชี้แนะเนื้อหา	กลวิธีการตั้งชื่อเรื่อง แบบชวนฉงน	กลวิธีการตั้งชื่อเรื่อง แบบภาพพจน์
1.	ความทรงจำในวัยเด็ก	พ่อ (ไม่) เลี้ยง	สามคลองสองเมือง
2.	ความสูญเสียที่ไม่มีวันลืม	ทางเลือก	ความทรงจำสีเทา
3.	เรื่องเล่าจากแม่	คนแปลงร่าง	ชากระ ณ สมิหลา
4.	ชายคนจน...ใจนักสู้	ทางของฉัน	ส้มตำปุ้นปุ้น
5.	รอยยิ้ม ในวันที่สิ้นหวัง	หลงกลคน (ขาย) มือสอง	เมืองสองเล สามน้ำ งามหนึ่ง เดียว...ถิ่นสงขลา
6.	ดุริยางค์รำลึก	ครั้งหนึ่งไม่ถึงตาย	นกน้อยออกจากรัง
7.	ลูกแม่เลี้ยง	หน้าเหมือนคน ตัวเป็นลิง	ชื่ออยู่ในป่า หากินในครัว
8.	ไม้แปรรูป ของฝากจากสังขละบุรี	อยู่ไม่นิ่ง ริ่งไปวังมา เปลือกแดงมีหนาม (เปรี้ยวหวาน)	“กระต่ายขูดมะพร้าว” มาผลิบาน ในบ้านเพื่อน
9.	แป้งไม้เมืองมอญ	เมื่อเหล่าเข้าปาก	บททดสอบของชีวิต
10.	มิดพริ้ว นาป้อ		
11.	กรงนก...เสน่ห์แห่งเมืองจะนะ		

ลำดับที่	กลวิธีการตั้งชื่อเรื่อง แบบชี้หน้าเนื้อหา	กลวิธีการตั้งชื่อเรื่อง แบบชวนจ้อง	กลวิธีการตั้งชื่อเรื่อง แบบภาพพจน์
12.	มหัศจรรย์เสน่ห์เมืองมัลลิกา เมืองแห่ง ประวัติศาสตร์และวิถีชน		
13.	เสน่ห์มนตรา ทานาคาเมืองมอญ		
14.	สายศรทธา โนราโรงครู		
15.	สังขละบุรี เมืองสามหมอก ดินแดนสาม วัฒนธรรม		
16.	วันชิงเปรต งานประเพณี วิถีของคนใต้		
17.	กรุบานะ: การเอื้อเฟื้อแก่คนจน		
18.	เครื่องควหาวนแห่งดินแดนมัลลิกา		
19.	ที่นี่ กาญจนบุรี		
20.	น้ำพ่าน ความงามบนเทือกเขา		
21.	กาลละแม แม่ประคอง		
22.	ตูปะชูตง อาหารหวานชายแดนใต้		
23.	โรฮิงญา กลุ่มชนไร้แผ่นดิน		
24.	“หลาดสองเล เก้าเก้ รีมเลสาบ”		
25.	“หั่ว (ของ) นายแรง”		
26.	พงษ์โฮชา ของกินวิถีคนตรัง		
27.	ปลายทาง...สังขละบุรี		
28.	ปากี่ ขนมหวาน ณ ปากคลอง		
29.	“เมืองเก่าภูเก็ต” เสน่ห์แห่งไข่มุกอันดามัน		
30.	กุ่มลือบสเตอร์น้ำจืด สัตว์น้ำมหัศจรรย์		
31.	น้ำเต้า...รายได้ในสวนยาง		
32.	ชุมชนมอญ สถาพร (แดน) ธรรมะ		
33.	เวลา...เปลี่ยนชีวิต		
34.	เพื่อนกลัฯ ไม่ทิ้งกัน		
35.	พรุ่งนี้ไม่มีเธอ		
36.	นักกีฬาจำเป็น		
37.	ชีวิตที่เงินตราแต่มีค่าด้วยความดี		
38.	ปิดเทอมที่มีคุณค่า		
39.	สาวใต้ใส่ชุดมอญ		
40.	ลิซล เหมือนตอมนต์เสน่ห์		
41.	เลกเมือง เดินเที่ยวป่า		
42.	ตลาดพื้นบ้านต้อง ต(ห) ลาดใต้ไหนด		
43.	ขนมไทยใน ต(ห) ลาดใต้ไหนด สร้างสุข		
44.	โรตีสั้จิ๋ว ถึงจิ๋วแต่อร่อย		
45.	สัมผัสวิถีไทย-มอญ มนต์เสน่ห์ที่น่าหลงใหล ความประทับใจที่สังขละบุรี		

ลำดับที่	กลวิธีการตั้งชื่อเรื่อง แบบชี้นำเนื้อหา	กลวิธีการตั้งชื่อเรื่อง แบบชวนฉงน	กลวิธีการตั้งชื่อเรื่อง แบบภาพพจน์
46.	ตะลอนเมืองเก่า Penang เยี่ยมชมเมืองหนาว		
47.	ประสบการณ์อยู่รอบกาย พัฒนาตัวเรา		
48.	เดินตามรอยพ่อ...ด้วย “เศรษฐกิจพอเพียง”		
49.	ความสำเร็จไม่มีข้อยกเว้น ชีวิตจากปอเนาะ และไปอาเซียน ของ ดร.สุรินทร์ พิศสุวรรณ		
50.	ล่องเรือพาทัวร์ทะเลบัวฟัทลุง		
51.	สืบสานวัฒนธรรม ณ วัดนารังนก		

จากตารางข้างต้น จะเห็นได้ว่า นิสิตวิชาภาษาไทย ชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยทักษิณ นิยมตั้งชื่อเรื่องงานเขียนสารคดีโดยใช้กลวิธีการตั้งชื่อเรื่องแบบชี้นำเนื้อหามากที่สุด พบจำนวน 51 ชื่อ รองลงมาคือกลวิธีการตั้งชื่อสารคดีแบบชวนฉงนและแบบภาพพจน์ ซึ่งพบจำนวนเท่ากัน คือ 9 ชื่อ

อภิปรายผลการศึกษา

1. โครงสร้างของชื่อเรื่องสารคดี มี 3 ประเภท เรียงตามลำดับคือ การตั้งชื่อโดยใช้กลุ่มคำหรือวลี พบทั้งสิ้น 40 ชื่อ รองลงมาคือ การตั้งชื่อโดยใช้ประโยค พบทั้งสิ้น 27 ชื่อ และการตั้งชื่อโดยใช้คำ พบทั้งสิ้น 2 ชื่อ ซึ่งมีจำนวนน้อยที่สุด แสดงให้เห็นว่า การตั้งชื่อแบบกลุ่มคำหรือวลี ได้รับความนิยมมากที่สุด

2. กลวิธีการตั้งชื่อเรื่องสารคดี มี 3 ประเภท เรียงตามลำดับคือ แบบชี้นำเนื้อหา พบทั้งสิ้น 51 ชื่อ ซึ่งมีเป็นจำนวนมากที่สุด แสดงให้เห็นว่า นิสิตชอบตั้งชื่อเรื่องสารคดีแบบชี้นำเนื้อหา คือ ตั้งชื่อเรื่องให้ชัดเจน ให้อ่านเป็นสารคดีประเภทไหน เช่น สารคดีท่องเที่ยว สารคดีอาหาร สารคดีสัตว์ และสารคดีเกี่ยวกับประเพณี เป็นต้น นอกจากนี้แล้ว ยังมีกลวิธีการตั้งชื่อเรื่องที่พบอีกสองประเภท ได้แก่ แบบชวนฉงนและแบบภาพพจน์ ซึ่งมีจำนวนเท่ากันคือ 9 ชื่อ หากจะพิจารณาเปรียบเทียบกับแบบชี้นำเนื้อหาแล้ว จะเห็นว่า จำนวนตัวเลขแตกต่างกันมาก

3. จะเห็นได้ว่า กลวิธีในการตั้งชื่อเรื่องสารคดีนั้นมีอยู่เป็นจำนวนมาก แต่นิสิตกลุ่มนี้เลือกที่จะใช้กลวิธีการตั้งชื่อเพียง ๒ ประเภทใหญ่ๆ คือประเภทที่ตั้งชื่อแบบตรงไปตรงมา และอีกประเภทหนึ่งนั้นเป็นลักษณะการตั้งชื่อที่จะต้องอาศัยการตีความ นิสิตส่วนใหญ่จะใช้วิธีการตั้งชื่อแบบตรงไปตรงมาหรือแบบชี้นำเนื้อหา เนื่องจากต้องการให้อ่านเข้าใจง่าย ไม่ต้องเสียเวลาตีความ ทั้งนี้เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้กับผู้อ่าน เพราะปัจจุบันเวลาเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ หากผู้อ่านอ่านชื่อเรื่องแล้วพบว่าไม่ใช่สารคดีประเภทที่ตนเองต้องการทราบก็สามารถข้ามไปค้นหาเรื่องอื่นๆ ที่ตนเองต้องการอ่านได้ทันที ส่วนกลวิธีการตั้งชื่อเรื่องประเภทที่ต้องอาศัยการตีความนั้นก็คือ แบบชวนฉงนและแบบภาพพจน์ พบว่ามีอยู่เป็นจำนวนไม่มากนัก ซึ่งผู้ที่ใช้กลวิธีการตั้งชื่อสารคดีประเภทนี้มักจะมีความคิดที่สร้างสรรค์ เป็นคนขี้เบื่อ ไม่ชอบความซ้ำซาก กลวิธีการตั้งชื่อเช่นนี้จะส่งผลต่องานเขียนสารคดีเรื่องนั้นๆ เพราะจะทำให้ผู้อ่านเกิดความสงสัยใคร่อยากอ่าน เนื่องจากต้องการหาคำตอบว่ามันเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับอะไรกันแน่ ซึ่งกลวิธีการตั้งชื่อแบบที่ต้องอาศัยการตีความนี้มักจะพบในสารคดีของนักเขียนมืออาชีพ

ข้อเสนอแนะ

ศึกษาส่วนประกอบอื่นๆ ของสารคดีเพิ่มเติม ได้แก่ การเขียนความนำและความเชื่อม การเขียนเนื้อเรื่อง และการเขียนความจบ ซึ่งจะทำให้การศึกษามีความชัดเจนและเป็นประโยชน์ในอ่านและการเขียนสารคดีมากยิ่งขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ที่กรุณาสนับสนุนการผลิตและเผยแพร่ผลงานทางวิชาการในครั้งนี้

บรรณานุกรม

- [1] รัชฎา สังขพันธ์านนท์. การเขียนสารคดีภาคปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2548, หน้า 14.
- [2] วนิตา บำรุงไทย. สารคดี : กลวิธีการเขียนและแนววิจารณ์. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2545, หน้า 7.
- [3] สุทธิ ชัตติยะ. ศาสตร์การเขียน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สถาบันวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยเพื่อการศึกษา กรมประชาสัมพันธ์, 2552, หน้า 108.
- [4] ชลอ รอดลอย. การเขียนสารคดี. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2544.
- [5] ธีรภาพ โลหิตกุล. กว่าจะเป็นสารคดี. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : แพร, 2544.
- [6] ถวัลย์ มาศจรัส. สารคดีและการเขียนสารคดี. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ชารอักษร, 2545.
- [7] วนิตา บำรุงไทย. สารคดี : กลวิธีการเขียนและแนววิจารณ์. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2545.
- [8] รัชฎา สังขพันธ์านนท์. การเขียนสารคดีภาคปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2548.